مقاله پژوهشی
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۱۶، اردیبهشت ۱۳۹۶، ۱۶۸-۱۵۵

بررسی عادت‌های مطالعه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۴

حسام علمدار[۱]، مرضیه باختر[۲]، محمود شیخ‌فتح‌الهی[۳]، محسن رضائیان[۴]

دریافت مقاله: ۹۵/۶/۸ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۹۵/۶/۲۶ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۹۵/۸/۱۶ پذیرش مقاله: ۹۵/۹/۲۳

چکیده

زمینه و هدف: مطالعه فرایندی است که در نتیجه آن اطلاعات به ذهن وارد می‌شود. فراگیری مهارت‌های مطالعاتی توسط دانشجویان می‌تواند باعث موفقیت تحصیلی هر چه بیشتر آنها گردد. مطالعه حاضر به منظور بررسی روش‌های مطالعاتی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۴ طراحی گردید.

مواد و روش‌ها: در یک مطالعه مقطعی، ۵۰۸ نفر از دانشجویان به شیوه طبقه‌ای تصادفی انتخاب شدند و برای بررسی عادت‌های مطالعه از پرسشنامه (Palsane & Shrama Study Habit Inventory; PSSHI) استفاده شد. هر دانشجو پرسشنامه را به‌طور خودگزارشی تکمیل کرد. سپس اطلاعات وارد نرم‌افزار SPSS شد و با استفاده از آزمون‌های آماری نظیر آزمون مجذور کای و آزمون دقیق فیشر، تجزیه تحلیل گردید. سطح معنی‌داری در آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: حداقل و حداکثر نمره عادت‌های مطالعه به ترتیب ۲۳ و ۷۸ بود. وضعیت عادات مطالعه در نمونه‌های تحت بررسی نشان داد که ۲۴ نفر (۴/۷ درصد) دارای وضعیت نامطلوب، ۴۱۶ نفر (۸۱/۹ درصد) وضعیت نسبتاً مطلوب و ۶۸ نفر (۱۳/۴ درصد) وضعیت مطلوب دارند. حیطه توانایی خواندن با متغیر متوسط ساعات خواب در شبانه‌روز رابطه معکوس و معنی‌داری (P=۰/۰۴۰) داشت، درحالی‌که متغیر سن با حیطه انگیزش یادگیری رابطه مستقیم و معنی‌داری (P=۰/۰۰۴) نشان داد.

نتیجه‌گیری: وضعیت عادت‌های مطالعه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در حد متوسط ارزیابی گردید. در این رابطه، توجه به بهبود و ارتقاء وضعیت مطالعه در بین دانشجویان ضروری به نظر می‌رسد.

واژه‌های کلیدی: مطالعه، عادت‌های مطالعه، مهارت‌های مطالعه، دانشجو

۱- پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
۳- استادیار گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
۴- (نویسنده مسئول) استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده پزشکی، استاد مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
تلفن: ۳۱۳۱۵۱۲۳-۰۳۴، دورنگار: ۳۱۳۱۵۱۲۳-۰۳۴، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

مقدمه

مطالعه فرایندی پیچیده است و هدف از مطالعه تنها انتقال داده‌ها به ذهن نیست؛ بلکه توانمندسازی افراد در زمینه دانش و بینش و تأمل بر روی مطالب خوانده‌شده نیز می‌باشد [۱]. مطالعه دارای اَشکال مختلفی است و یادگیری نیز با روش‌های گوناگون انجام می‌گیرد. بعضی افراد با روش عینی، یافته‌ها را از محیط اطراف خود می‌گیرند. درحالی‌که برخی دیگر به شیوه عینی و ذهنی به‌صورت توأم مسائل مختلف را می‌آموزند [۲-۱]. آنچه مسلم به نظر می‌رسد این است که افراد ماهر راههای گوناگون و شیوه‌های صحیح مطالعه را می‌دانند و به نحو مطلوب از آن بهره می‌برند؛ به‌طوری‌که به‌راحتی می‌توانند حجم زیادِ مطالب را با صرف حداقل زمان به ذهن بسپارند [۴-۳].

مهارت‌های مطالعه همچنین، دربردارنده افکار و عملکردهایی است که می‌تواند موفقیت دانشجویان را رقم بزند [۵]. مهارت‌های عمومی مطالعه بیشترین میزان تأثیرگذاری را بر رفتار دانشجویان دارد [۶] و شیوه مطالعه و مهارت‌های مربوط به آن از جمله دلایلی است که باعث موفقیت تحصیلی خواهد شد [۵].

هر دانشجو سبک مطالعه منحصر به خود را دارد که حتی ممکن است با وجود شرایط سنی، فرهنگی و مذهبی یکسان، دارای تفاوت باشد [۷]. گاهی ممکن است دانشجویان وقت زیادی جهت مطالعه صرف کنند؛ غافل از آنکه مهارت‌های مطالعه را بدانند و آنچه را که می‌خوانند، درک کنند [۸].

مطالعه‌ای مقطعی در سال ۲۰۱۳ میلادی نشان داد که ۸۶/۸ درصد دانشجویان ایرانی مهارت‌های متوسط مطالعه را دارند و ۱۲ درصد نیز نحوه صحیح مطالعه را می‌دانند؛ تنها ۱/۲ درصد ایشان در حد ضعیف مشاهده شدند [۹]. عادت‌های مطالعه در حد متوسط، طی مطالعاتی که در سال‌های ۱۳۹۱ و ۹۰-۱۳۸۹ در دانشجویان دندان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان [۱۱-۱۰]، صورت گرفته بود؛ نیز مشاهده گردید.

ازآنجاکه آگاهی دانشجویان از نحوه مطالعه می‌تواند موجب شکوفایی علمی هر چه بیشتر آنها شود [۱۲] و در غیر این صورت، می‌تواند از علل مهم عقب‌ماندگی تحصیلی دانشجویان باشد، بنابراین، لازم است توانایی و ضعفشان در زمینه نحوه صحیح مطالعه شناسایی شود؛ توانمندی‌ها تقویت شود و در جهت رفع کاستی‌ها تلاش گردد. مطالعه مقطعی حاضر به منظور بررسی و ارزیابی روش‌های مطالعاتی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۴ طراحی گردیده است.

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر از نوع مقطعی بوده و جامعه آماری آن شامل کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان (بدون محدودیت سنی و یا جنسی) در سال ۱۳۹۴ بود. تعداد این دانشجویان ۱۸۰۲ نفر برآورد گردید. دانشجویان میهمان و یا انتقالی نیز وارد مطالعه شدند. حجم نمونه موردنظر با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی برآورد گردید؛ به‌این‌ترتیب که ابتدا

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

تعداد کل دانشجویان هر رشته مشخص و سپس به نسبت تعداد دانشجویان در هر رشته، نمونه انتخابی تخصیص داده شد. تعداد نمونه محاسبه‌شده به نسبت تعداد کل دانشجویان مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری بود به‌طوری‌که از ۹۴۰ دانشجوی مقطع کارشناسی، تعداد نمونه ۲۶۵ نفر، از ۴۳ دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد، تعداد نمونه ۱۲ نفر و از ۸۱۹ دانشجوی مقطع پزشکی، تعداد نمونه ۲۳۱ نفر انتخاب شدند و نمونه تخصیص داده‌شده به هر رشته، به نسبت دانشجویان دختر و پسر تقسیم گردید. سپس نمونه نهایی به‌صورت تصادفی ساده انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفت. لازم به توضیح است که پرسش‌نامه‌ها یک ماه قبل از شروع امتحانات در اختیار دانشجویان قرار گرفت. شرایط انجام مطالعه برای هریک از شرکت‌کنندگان شرح داده شد و از ایشان رضایت‌نامه کتبی گرفته شد؛ بنابراین، دانشجویان با رضایت شخصی وارد مطالعه شدند و پرسشنامه‌ها بدون ذکر نام و به‌صورت خودگزارشی تکمیل گردید.

تعداد نمونه مطالعه حاضر بر اساس مطالعه Fereydouni و همکارش [۱۳] و بر پایه مقدار $Z_{1-\frac{\sim}{2}} = 1.96 \rightarrow \sim = 0.05$، $P = 8\%$ (برآورد فراوانی عادت مطالعه "مطلوب" در دانشجویان)، $d = 2\%$ (دقت مطالعه) و $N = 1802$ با استفاده از رابطه $n = \frac{N \times Z^2_{1-\frac{\sim}{2}} \times P \times (1-P)}{(N-1)d^2 + Z^2_{1-\frac{\sim}{2}} \times P \times (1-P)}$، به تعداد ۵۰۸ نفر تعیین گردید.

ابزار مورد استفاده شامل پرسشنامه دموگرافیک (سن، جنس، وضعیت تأهل، بومی و غیربومی بودن، رشته تحصیلی، مقطع تحصیلی، تحصیلات والدین) و پرسش‌نامه عادت‌های مطالعه (PSSHI; Palsane & Shrama Study Habit Inventory) بود [۱۴] که در ۸ حیطه با حداقل نمره صفر و (مدیریت زمان با حداکثر نمره زیرمقیاس ۱۰، وضعیت فیزیکی ۱۲، توانایی خواندن ۱۶، یادداشت کردن ۶، انگیزش یادگیری ۱۲، حافظه ۸، برگزاری امتحانات ۱۸ و تندرستی ۶)، با تعداد ۴۴ سؤال، مورد بررسی قرار گرفت. پرسش‌ها با طیف لیکرت، از گزینه همیشه، بعضی اوقات و به‌ندرت به ترتیب با امتیازات ۲، ۱ و صفر تقسیم‌بندی گردید (حداقل نمره در هر پرسش‌نامه صفر و حداکثر آن ۸۸). امتیازات ۳۰ و کمتر از آن به‌عنوان عادت‌های مطالعه نامطلوب، ۳۱-۶۰ به نسبت مطلوب و نمره ۶۱ و بالاتر، مطلوب در نظر گرفته شد [۱۴]. در پرسشنامه PSSHI، پایایی آزمون ۰/۸۸ و روایی وابسته به معیار ۰/۷۴ برآورد گردیده است [۱۴].

اطلاعات پرسش‌نامه‌ها پس از جمع‌آوری و کدگذاری به ترتیب وارد نرم‌افزار آماری SPSS شد. داده‌های کمی به‌صورت «انحراف معیار ± میانگین» و داده‌های کیفی به‌صورت «تعداد (درصد)» گزارش گردید. به منظور بررسی ارتباط نمره عادات مطالعه در دانشجویان و متغیرهای کمّی از آزمون ضریب همبستگی پیرسون (*Pearson's* Correlation Coefficient) و برای بررسی ارتباط وضعیت عادت مطالعه (نامطلوب، نسبتاً مطلوب، مطلوب) در دانشجویان و متغیرهای کیفی از آزمون مجذور کای (*Chi-square test*) و یا آزمون دقیق فیشر (*Fisher's* exact

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

(test استفاده شد. سطح معنی‌داری در آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج

از مجموع ۵۰۸ پرسش‌نامه توزیع‌شده در بین شرکت‌کنندگان، ۱۰۰ درصد موارد جمع‌آوری گردید. تنها در برخی از پرسش‌نامه‌ها، درصد ناچیزی از سؤالات پرسش‌نامه (کمتر از ۵ درصد) بدون پاسخ باقی مانده بودند. میانگین و انحراف معیار سنی افراد شرکت‌کننده در مطالعه ۲/۲۴± ۲۱/۸۵ سال بود. البته گروه سنی ۱۸-۲۳ سال بیشترین فراوانی را داشتند (جدول ۱).

جدول ۱- توزیع فراوانی برخی ویژگی‌های دموگرافیک دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۴

متغیر		فراوانی (درصد)		متغیر	فراوانی (درصد)		متغیر	فراوانی (درصد)
گروه‌های سنی (سال)	۱۸-۲۳	۴۰۶ (۸۲/۲)	مقطع تحصیلی	کارشناسی	۲۶۵ (۵۲/۲)	نام رشته	پزشکی	۱۶۹ (۳۳/۵)
	۲۴-۲۸	۷۶ (۱۵/۴)		کارشناسی ارشد	۱۲ (۲/۴)		مامایی	۸۹ (۱۷/۶)
	۲۸ و بالاتر	۱۲ (۲/۴)		دکتری	۲۳۱ (۴۵/۵)		دندانپزشکی	۶۲ (۱۲/۳)
وضعیت تأهل	مجرد	۳۴۱ (۶۷/۳)	میزان تحصیلات پدر	بی‌سواد	۳۴ (۷/۷)		پرستاری	۴۸ (۹/۵)
	متأهل	۱۶۶ (۳۲/۷)		سیکل	۱۰۷ (۲۳/۹)		اتاق عمل	۳۸ (۷/۵)
وضعیت سکونت	بومی	۱۳۵ (۲۶/۹)		دیپلم	۱۵۳ (۳۴/۲)		علوم آزمایشگاهی	۳۴ (۶/۷)
	غیربومی	۳۶۷ (۷۳/۱)		دانشگاهی	۱۵۳ (۳۴/۲)		هوشبری	۲۶ (۵/۱)
	کمتر از ۵ ترم	۲۳۸ (۴۷/۳)		بی‌سواد	۲۱ (۴/۸)		رادیولوژی	۲۴ (۴/۸)
ترم تحصیلی	۶-۱۰ ترم	۲۵۴ (۵۰/۵)	میزان تحصیلات مادر	سیکل	۱۶۶ (۳۷/۶)		بیوشیمی	۵ (۱)
	بیشتر از ۱۰ ترم	۱۱ (۲/۲)		دیپلم	۱۴۱ (۳۱/۸)		بهداشت عمومی	۴ (۰/۸)
جنسیت	مذکر	۳۲۳ (۶۳/۴)		دانشگاهی	۱۱۵ (۲۵/۸)		فیزیولوژی	۳ (۰/۶)
	مؤنث	۱۸۵ (۳۶/۴)					ایمونولوژی	۳ (۰/۶)

حداقل و حداکثر نمره مربوط به عادت‌های مطالعه به ترتیب ۲۳ و ۷۸ محاسبه گردید. وضعیت عادت‌های مطالعه در نمونه تحت بررسی نشان داد که شیوه مطالعه در اکثر دانشجویان (۸۱/۹٪)، نسبتاً مطلوب است و

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

٪۴۷/۲ از دانشجویان از جزوه، به‌عنوان منبع درسی استفاده می‌کردند.

حوزه‌های مختلف عادت مطالعه در دانشجویان نشان داد که بیشترین میانگین عادت‌ها در رابطه با برگزاری امتحانات و پایین‌ترین آن مربوط با تندرستی بوده است (جدول ۲).

جدول ۲- میانگین، انحراف معیار و مقادیر حداقل و حداکثر نمره عادت مطالعه و زیر مقیاس‌های آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۴

حوزه‌های مختلف عادت مطالعه	فراوانی	انحراف معیار ± میانگین	حداقل	حداکثر
مدیریت زمان	۵۰۷	۵/۵۴ ± ۲/۱۵	۰	۱۰
وضعیت فیزیکی	۵۰۵	۷/۴۸ ± ۱/۹۵	۲	۱۲
توانایی خواندن	۵۰۴	۸/۲۰ ± ۲/۷۶	۱	۱۵
یادداشت‌برداری	۵۰۵	۲/۸۸ ± ۱/۵۷	۰	۶
انگیزش یادگیری	۵۰۳	۵/۹۳ ± ۱/۷۶	۲	۱۰
حافظه	۵۰۲	۴/۴۶ ± ۱/۴۹	۱	۸
برگزاری امتحانات	۵۰۴	۱۰/۹۵ ± ۲/۸۸	۳	۱۸
تندرستی	۵۰۸	۲/۸۱ ± ۱/۴۹	۰	۶
نمره کل عادت مطالعه	۴۸۷	۴۸/۱۹ ± ۱۰/۵۰	۲۳	۷۸

یافته‌ها حاکی از عدم اختلاف معنی‌دار بین وضعیت عادت مطالعه و جنسیت دانشجویان بود؛ به‌طوری‌که در هر دو جنس، وضعیت نسبتاً مطلوب، مشاهده شد (P=۰/۱۹۸). در تمام گروه‌های سنی نیز، وضعیت نسبتاً مطلوب، دارای بیشترین فراوانی بدون اختلاف معنی‌داری بود (P=۰/۹۰۶). ارتباط بین متغیرهای مقطع تحصیلی و متوسط ساعات خواب در شبانه‌روز نیز معنی‌دار نبود (جدول ۳).

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

جدول ۳- بررسی ارتباط وضعیت عادت مطالعه با متغیرهای تحت بررسی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۴

متغیرها / وضعیت عادت مطالعه	نامطلوب (درصد) فراوانی	نسبتاً مطلوب (درصد) فراوانی	مطلوب (درصد) فراوانی	جمع (درصد) فراوانی	مقدار P
جنسیت					
مذکر	۸ (۴/۳)	۱۵۱ (۸۱/۶)	۲۶ (۱۴/۱)	۱۸۵ (۱۰۰/۰)	۰/۱۹۸
مؤنث	۱۶ (۵)	۲۶۵ (۸۲)	۴۲ (۱۳)	۳۲۳ (۱۰۰/۰)	
گروه‌های سنی					
۱۸-۲۳	۱۶ (۳/۹)	۳۳۸ (۸۳/۸)	۵۲ (۱۲/۸)	۴۰۶ (۱۰۰/۰)	۰/۹۰۶
۲۴-۲۸	۷ (۹/۲)	۵۸ (۷۶/۳)	۱۱ (۱۴/۵)	۷۶ (۱۰۰/۰)	
بیشتر از ۲۸ سال	۱ (۸/۳)	۹ (۷۵)	۲ (۱۶/۷)	۱۲ (۱۰۰/۰)	
وضعیت تأهل					
مجرد	۱۳ (۳/۸)	۲۸۶ (۸۳/۹)	۴۲ (۱۲/۳)	۳۴۱ (۱۰۰/۰)	۰/۱۹۰
متأهل	۱۱ (۶/۶)	۱۲۹ (۷۷/۷)	۲۶ (۱۵/۷)	۱۶۶ (۱۰۰/۰)	
مقطع تحصیلی					
کارشناسی	۱۴ (۵/۳)	۲۱۵ (۸۱/۱)	۳۶ (۱۳/۶)	۲۶۵ (۱۰۰/۰)	۰/۷۰۸
کارشناسی ارشد	.	۹ (۷۵)	۳ (۲۵)	۱۲ (۱۰۰/۰)	
دکتری	۱۰ (۴/۳)	۱۹۲ (۸۳/۱)	۲۹ (۱۲/۶)	۲۳۱ (۱۰۰/۰)	
متوسط ساعات خواب در شبانه‌روز					
۱-۵	۲ (۳/۳)	۴۹ (۸۱/۷)	۹ (۱۵/۰)	۶۰ (۱۰۰/۰)	۰/۳۱۸
۶-۱۰	۱۸ (۴/۴)	۳۴۱ (۸۲/۶)	۵۴ (۱۳/۱)	۴۱۳ (۱۰۰/۰)	
بیشتر از ۱۰ ساعت	۴ (۱۲/۹)	۲۳ (۷۴/۲)	۴ (۱۲/۹)	۳۱ (۱۰۰/۰)	
زمان مطالعه در طول شبانه‌روز					
روز	۰	۹۱ (۸۴/۳)	۱۷ (۱۵/۷)	۱۰۸ (۱۰۰/۰)	<۰/۰۰۱
شب	۱۴ (۱۵/۶)	۷۲ (۸۰/۰)	۴ (۴/۴)	۹۰ (۱۰۰/۰)	*
مطالعه توأم روزانه و شبانه	۱۰ (۳/۲)	۲۵۳ (۸۱/۶)	۴۷ (۱۵/۲)	۳۱۰ (۱۰۰/۰)	
منبع موردمطالعه					
کتاب	۰	۹ (۸۱/۸)	۲ (۱۸/۲)	۱۱ (۱۰۰/۰)	*۰/۰۰۷
جزوه	۲۰ (۸/۴)	۱۸۷ (۷۸/۹)	۳۰ (۱۲/۷)	۲۳۷ (۱۰۰/۰)	
هر دو مورد	۴ (۱/۶)	۲۱۵ (۸۴/۶)	۳۵ (۱۳/۸)	۲۵۴ (۱۰۰/۰)	
زمان آمادگی برای امتحان					
طول ترم	۰	۶۸ (۸۴/۰)	۱۳ (۱۶/۰)	۸۱ (۱۰۰/۰)	*۰/۰۰۱
فرجه	۴ (۴/۳)	۸۱ (۸۶/۲)	۹ (۹/۶)	۹۴ (۱۰۰/۰)	
شب امتحان	۱۸ (۷/۶)	۱۹۶ (۸۳/۱)	۲۲ (۹/۳)	۲۳۶ (۱۰۰/۰)	
بیشتر از یک گزینه	۲ (۲/۱)	۶۸ (۷۲/۳)	۲۴ (۲۵/۵)	۹۴ (۱۰۰/۰)	
تحصیلات پدر					
بی‌سواد	۲ (۵/۹)	۲۶ (۷۶/۵)	۶ (۱۷/۶)	۳۴ (۲/۱)	*۰ /۰۱۳
سیکل	۰	۹۴ (۸۷/۹)	۱۳ (۱۲/۱)	۱۰۷ (۲/۱)	
دیپلم	۱۴ (۹/۲)	۱۲۵ (۸۱/۷)	۱۴ (۹/۲)	۱۵۳ (۲/۱)	
دانشگاهی	۶ (۳/۹)	۱۲۱ (۷۹/۱)	۲۶ (۱۷/۰)	۱۵۳ (۲/۱)	
تحصیلات مادر					
بی‌سواد	۲ (۹/۵)	۱۴ (۶۶/۷)	۵ (۲۳/۸)	۲۱ (۱۰۰/۰)	*۰/۰۰۱
سیکل	۲ (۰/۶)	۱۴۶ (۸۸/۰)	۱۹ (۱۱/۴)	۱۶۶ (۱۰۰/۰)	
دیپلم	۱۲ (۸/۵)	۱۱۸ (۸۳/۷)	۱۱ (۷/۸)	۱۴۱ (۱۰۰/۰)	
دانشگاهی	۷ (۶/۱)	۸۶ (۷۴/۸)	۲۲ (۱۹/۱)	۱۱۵ (۱۰۰/۰)	

در متغیر سن، تعداد ۱۴ مورد missing، در وضعیت تأهل ۱ مورد missing و متغیر متوسط ساعات خواب در شبانه‌روز، دارای ۴ مورد missing می‌باشند. P<۰/۰۵ ارتباط از نظر آماری معنی‌دار (*)

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

حیطه توانایی خواندن با متغیر متوسط ساعات خواب در شبانه‌روز رابطه معکوس معنی‌داری نشان داد (P=۰/۰۴۰). هم‌چنین، متغیر سن با حیطه انگیزش یادگیری رابطه مستقیم و معنی‌داری نشان داد (P=۰/۰۰۴) (جدول ۴).

جدول ۴- ارتباط بین متغیرهای سن، ترم تحصیلی، ساعات خواب در شبانه‌روز و نمره عادت مطالعه و زیر مقیاس‌های آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۴

متغیرها / زیرمقیاس‌ها	سن (سال)	ساعات خواب در شبانه‌روز	ترم تحصیلی
نمره عادت مطالعه	r=۰/۰۲۷ P=۰/۵۵۰	r= -۰/۶۳۰ P=۰/۱۷۰	r= -۰/۷ P=۰/۴۱۶
مدیریت زمان	r=-۰/۴۴۰ P=۰/۹۲۳	r=-۰/۶۷۰ P=۰/۰۹۰	r=-۰/۲۲۰ P=۰/۵۲۶
وضعیت فیزیکی	r=-۰/۲۴۰ P=۰/۴۵۳	r=-۰/۴۲۰ P=۰/۷۴۷	r=-۰/۰۲۰ P=۰/۵۵۶
توانایی خواندن	r=۰/.۵۸۰ P=۰/۰۶۰	r=-۰/۲۹۰ * P=۰/۰۴۰	r=-۰/۰۰۱ P=۰/۰۹۷
یادداشت‌برداری	r=۰/۰۵۶ P=۰/۲۱۲	r=-۰/۰۵۶ P=۰/۲۱۲	r=-۰/۰۲۵ P=۰/۵۷۵
انگیزش یادگیری	r=۰/۱۲۹ * P=۰/۰۰۴	r=-۰/۰۶۳ P=۰/۱۵۹	r=۰/۰۲۴ P=۰/۵۹۵
حافظه	r=-۰/۰۱۱ P=۰/۸۰۴	r=۰/۰۰۹ P=۰/۸۴۳	r=-۰/۰۱۷ P=۰/۷۰۸
برگزاری امتحانات	r=-۰/۰۱۱ P=۰/۸۰۳	r=۰/۰۰۳ P=۰/۹۴۶	r=-۰/۰۳۶ P=۰/۴۱۶
تندرستی	r=-۰/۰۲۸ P=۰/۵۲۸	r=-۰/۰۰۵ P=۰/۹۱۴	r=-۰/۰۴۴ P=۰/۳۲۹

ضریب همبستگی پیرسون، P<۰/۰۵ ارتباط از نظر آماری معنی‌دار (*)

بحث

نمره کل عادت‌های مطالعه دانشجویان در پژوهش حاضر با میانگین و انحراف معیار ۱۰/۵۰±۴۸/۱۹ برآورد گردید. در مطالعه Bavi و همکاران میانگین ۵۱/۵۹ مشاهده شد [۱۵]. در سال ۱۳۸۹ مطالعه‌ای بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام گرفت که در آن میانگین و انحراف معیار نمره وضعیت مطالعه دانشجویان به میزان ۷/۸۱±۴۵/۰۷ ملاحظه شد [۱۶]. این مقدار در مطالعه Fereydouni و همکارش در دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری آبادان ۱۱/۶±۴۸/۲۶ مشاهده گردید [۱۳]. نمره عادت‌های مطالعه دانشجویان دانشگاه

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

علوم پزشکی سبزوار ۵۱/۳۷ برآورد شد [۶]. میانگین نمره عادت‌های مطالعه دانشجویان رشته کتابداری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نیز ۱۰/۵±۶۰/۵ تعیین گردید [۱۷]. همان‌گونه که از پژوهش‌های انجام‌شده، مشهود است مهارت‌های مطالعاتی در یک طیف تقریباً یکسان قرار دارند؛ به‌طوری‌که در اکثر آن‌ها شیوه مهارت مطالعه دانشجویان در حد متوسط و نسبتاً مطلوب ارزیابی گردیده است. بیشترین نمره عادت‌های مطالعه در دانشجویان کتابداری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان دیده شد. بر اساس آنچه نویسندگان مقاله مذکور اذعان کرده‌اند، ماهیت این رشته تحصیلی باعث تفاوت نمره شیوه مطالعه با دیگر رشته‌های علوم پزشکی شده است که البته می‌تواند دلیلی توجیه‌کننده باشد. زیرا این دانشجویان با توجه به دروسی که می‌خوانند، در مقایسه با سایرین، راه‌های مطالعه مطلوب را می‌دانند و از آنها به بهترین نحو استفاده می‌کنند. به‌علاوه، اینکه این دانشجویان در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد تحصیل می‌کردند که بر اساس آنچه در ادامه توضیح داده می‌شود، تجربه دانشجو نیز می‌تواند در آن دخیل باشد.

به‌طورکلی در مطالعه حاضر حیطه برگزاری امتحانات بالاترین میانگین و تندرستی پایین‌ترین میانگین را داشته‌اند که در این باره با مطالعه Koushan و همکارش همخوان است؛ ایشان نیز به ترتیب در حیطه‌های امتحانات و سلامت عمومی، بیشترین و کمترین نمرات را اعلام داشتند [۶]. دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بالاترین نمره را در مهارت مطالعه مربوط به انگیزش داشتند و پایین‌ترین را به حوزه سلامت اختصاص دادند [۱۷]. در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند کمترین نمره در ارتباط با یادداشت‌برداری بوده است [۱۶]. به نظر می‌رسد امتیاز در حیطه‌های مختلف، بیشتر از آن‌که به نوع دانشگاه و سیاست‌های آن در قبال دانشجو مربوط باشد به ویژگی‌های دانشجویی از قبیل سن، رشته و مقطع تحصیلی بستگی دارد؛ چنانکه در مطالعات مختلف، اغلب پژوهشگران، دلایلِ تفاوت را به دانشجو نسبت داده‌اند [۱۷، ۱۵، ۶].

در مطالعه Ezeala و همکارش تفاوت معناداری بین جنسیت با میانگین امتیاز مهارت مطالعه دیده نشد [۱۸] که در این رابطه با مطالعه حاضر همسو است. مطالعات بر روی دانشجویان دانشگاه‌های بیرجند، فسا، اصفهان و یزد [۱۶, ۱۷, ۱۹, ۲۰] در رابطه با جنسیت و نمره مهارت مطالعاتی، نیز نتایج مشابهی گزارش نموده‌اند. در این رابطه به نظر می‌رسد جنسیت نتوانسته است در هیچ‌یک از مطالعات، بر نوع و روش درس خواندن تأثیرگذار باشد که این شاید نشان از سیاست‌های برابر دانشگاه‌های کشور در قبال جنسیت دختر یا پسر داشته باشد.

در ارتباط با حیطه‌های مختلف مطالعاتی و تأثیر جنسیت بر آن، نتایج بسیار گوناگون است؛ در مطالعه Torshizi و همکاران، دختران در یادداشت‌برداری موفق‌تر عمل نمودند که این موضوع بر روی میانگین مهارت مطالعاتی آن‌ها به‌صورت معنی‌داری مشاهده شد [۱۶]. Koushan و همکارش نیز در این باره اظهار داشته‌اند که دانشجویان پسر در زمینه توانایی خواندن وضعیت به‌مراتب بهتری نسبت به دخترها دارند و در عوض دخترها از نظر انگیزش یادگیری قوی‌تر از پسران عمل می‌کنند [۶]. نقش جنسیت بر روی میزان تمرکز دانشجویان و هم‌چنین بر روی مدیریت زمان در دانشجویان مشغول به تحصیل در

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، بی‌تأثیر دانسته شده است [۱۰]. در مطالعه‌ای که بر روی دانش‌آموزان دبیرستانی و پیش‌دانشگاهی شهرستان زیرکوه استان خراسان جنوبی انجام گرفت، در حیطه تقسیم‌بندی زمان، دختران بهتر عمل کردند اما در سایر مؤلفه‌ها تفاوتی بین جنسیت دانش‌آموزان دیده نشد [۲۱]. Nourian و همکاران به نحو متناقضی دانشجویان پسر را در زمینه مدیریت زمان، موفق‌تر دانسته‌اند [۲۲]. هرچند که تفاوت‌های تأثیر جنسیت بر روی حیطه‌های هشت‌گانه در دانشگاه‌های مختلف امری دور از ذهن نیست، اما آنچه بیش از همه توجه پژوهشگران را به خود جلب کرده است و قریب به‌اتفاق محققین آن را مسئله‌ای بسیار مهم دانسته‌اند، مدیریت زمان توسط دانشجویان بوده است. ناتوانی در مدیریت زمان پس از ناتوانی در غلبه بر عوامل استرس‌زا و عدم برخورداری از مطالعه کاربردی، از مشکلات شایع دانشجویان شناخته شده است [۵]. Hosseini و همکاران مدیریت زمان را در کنار آزمون و تمرکز بر روی مطالب خوانده‌شده بسیار باارزش می‌دانند؛ آنان معتقدند دانشجویان باید زمینه‌های کاهش تمرکز خود را جستجو کنند و در جهت رفع آن اقدام نمایند؛ در مطالعه ایشان ۶/۴۱ درصد دانشجویان اغلب یا گاهی اوقات در کنار تلویزیون و یا رادیوی روشن، مطالعه می‌کردند که این عمل باعث بر هم زدن تمرکز آن‌ها می‌شده است [۱۹].

در ارتباط با سن دانشجویان، نتایج مطالعه حاضر با مطالعه Hosseini و همکاران [۱۹] Zanjani و همکاران [۲۳] و Fereydouni و همکارش [۱۳] هم‌راستا بود. به‌طوری‌که در تمامی آنها، رابطه آماری بین سن با میانگین عادت‌های مطالعه معنی‌دار دیده نشد. افزایش زمان تحصیل در دانشجویان پزشکی زنجان موجب عملکرد مطالعاتی مطلوب‌تر آنها شده است [۲۴]. در واقع شاید بتوان گفت که با افزایش سن که به تبع آن زمان تحصیل نیز بیشتر می‌شود، بر تجربه دانشجو در رابطه با شیوه‌های صحیح مطالعه افزوده می‌گردد. گرچه در مطالعه حاضر و تحقیقات نام‌برده، رابطه معنی‌داری در این مورد مشاهده نشد، اما موضوع دیگر افزایش سن به همراه افزایش دغدغه‌های شغلی و تصمیم‌گیری‌های گوناگون در مسیر زندگی است، که البته این‌گونه مسائل می‌تواند افت و یا عدم تغییر در نمره عادت‌های مطالعه دانشجویان را توجیه‌پذیر نماید.

مقاطع تحصیلی مختلف در مطالعه حاضر با نمره مهارت مطالعاتی رابطه معناداری را نشان نداد. اما در دانشگاه بیرجند در بررسی عادت‌های مطالعاتی دانشجویان، دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد در حیطه‌های حافظه و امتحانات، نسبت به سایر دانشجویان وضعیت بهتری را نشان دادند که دلیل آن را تجربه بیشتر دانشجویان تحصیلات تکمیلی و توجه بیشتر آنها بر نقاط ضعفشان، عنوان شده است [۱۶] که دلیلی کاملاً منطقی به نظر می‌رسد؛ هرچند این موضوع در مطالعه حاضر نتوانست مصداق پیدا کند که احتمالاً دلیل آن، عدم وجود حس رقابت‌پذیری در بین دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی این دانشگاه باشد.

تحقیق حاضر نشان می‌دهد که مطالعه در طول ترم با عملکرد بهتری همراه است. بررسی‌های انجام‌شده در سال‌های ۱۳۸۶ [۱۳]، ۱۳۸۹ [۱۶] و ۱۳۹۱ [۱۱] در دانشگاه‌های مختلف کشور، نتایج مشابهی در این رابطه دارد. Nourian و همکاران نیز مطالعه مستمر در طول ترم

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

تحصیلی را مفیدتر از شب امتحان دانسته‌اند [۲۲]. دلیل آن را می‌توان به مطالعه عمیق متون که به همراه آموزه‌های روزانه یا هفتگی است، نسبت داد؛ چنانکه مطالعه در شب امتحان به سبب اضطراب و خستگی، کمترین بازده را دارد. اما متأسفانه بسیاری از دانشجویان شب امتحان را جهت یادگیری مطالب، انتخاب می‌کنند. آمار ۵/۶۵ درصدی دانشجویانی که شب امتحان را جهت درس خواندن انتخاب می‌کنند، مؤید این مطلب است [۱۹]. یادگیری و آموزش باید با علاقه، استمرار و ارزشیابی مداوم همراه باشد [۲۵] که البته مطالعه در شب امتحان نمی‌تواند چنین شرایطی را فراهم نماید.

دانشجویانی که والدینشان تحصیلات دانشگاهی داشتند در پژوهش حاضر از وضعیت مطالعاتی مطلوب‌تری برخوردار بودند. Torshizi و همکاران در پژوهش خود دریافتند دانشجویانی که پدرانشان تحصیلات در حد دیپلم دارند در حیطه برگزاری امتحانات، در مقابل کسانی که پدرانشان مدرک سیکل و پایین‌تر دارند، میانگین نمره مطالعه بالاتری را به خود اختصاص دادند [۱۶]. در مطالعه‌ای دیگر بر روی دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر مشهد، میزان تحصیلات بالای والدین به‌خصوص پدران، در شکل‌گیری مهارت مطالعاتی فرزندانشان سودمند بوده است [۲۶]. نقش مثبت والدین بر روی روش‌های صحیح مطالعاتی فرزندان به دلیل تجربه والدین در این زمینه می‌تواند آنها را در دوره دانشجویی توانمندتر از سایرین نماید.

در خاتمه، پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آتی، بررسی‌های مربوط به شیوه‌های صحیح درس خواندن، در سال اول تحصیلی انجام شود تا احیاناً چنانچه قرار است راهکاری ارائه شود در زمان بیشتر و با سودمندی بالاتری باشد. هم‌چنین پیشنهاد می‌گردد پایش عادت‌های مطالعه دانشجویان هرساله انجام گیرد تا بتوان روند آن را بهتر مشاهده کرد. در مطالعات آتی می‌توان متغیرهایی نظیر معدل، میانگین ساعت‌های مطالعه روزانه و اینکه دانشجویان در طول هفته چند ساعت مطالعه غیردرسی دارند را نیز مورد سنجش قرار داد.

نتیجه‌گیری

وضعیت عادت‌های مطالعه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در حد متوسط ارزیابی گردید که مشابه با اغلبِ دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور تعیین شده است. در این رابطه، توجه به بهبود و ارتقای وضعیت مطالعه در بین دانشجویان ضروری به نظر می‌رسد. به‌علاوه، با توجه به نمره کسب‌شده عادت‌های مطالعاتی دانشجویان، باید سعی شود از طریق مسئولانِ دانشگاه تمهیداتی اندیشیده شود تا شیوه‌های صحیحِ درس خواندن، هر چه بیشتر تقویت شود و تلاش گردد که میزان آن حداقل از حد متوسط تنزل پیدا نکند. این تمهیدات می‌تواند با برگزاری کارگاه و یا سخنرانی توسط کارشناسان ذی‌صلاح انجام شود.

تقدیر و تشکر

مقاله حاضر حاصل پایان‌نامه دانشجویی به شماره ثبت ۷۲۵ در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان است. نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از همکاری صمیمانه معاونت پژوهشی و واحد آموزش دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان و هم‌چنین کلیه دانشجویانی که در امر تکمیل پرسش‌نامه‌ها یاریگر ما بودند، کمال تشکر را به عمل آورند.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

References

[1] Mansurian Y. Slow Reading and Readout: Reflection on the process of reading and improve the quality of the study. *Information, Communication and Knowledge* 2014; 17(4): 10-4. [Farsi]

[2] Mahamod Z, Embi MA, Yunus MM, Lubis MA, Chong OS. Comparative learning styles of Malay language among native and non-native students. *Procedia-Social and Behavioral Sci* 2010; 9: 1042-7.

[3] Naderi F, Shabani A, Abedi MR. Examining The Study Behavior Of Isfahan University Graduate Students Within A Digital Environment Based On Demographic Factors. *J Academic Librarianship And Information Res* 2010; 44(51): 51-72. [Farsi.

[4] Salem Safi R, Ashref Razaee N, Sheikhi N, Khoshklam M, Makhdoomi K, Nabiloo B, et al. Investigation Of Study Styles Of Urmia Medical Science University's Students. *Journal Of Urmia Nursing And Midwifery Faculty Summer* 2010; 8(2): 75-82.

[5] Saifouri V. Skills assessment and students' study habits Faculty of Social Sciences University of Kermanshah. *Res Inform Sci & Public Libraries* 2012; 18(1): 89-100. [Farsi]

[6] Koushan M, Heydari A. Study habits in students of sabzevar school of medical sciences. *J Sabzevar Univ Med Sci* 2007; 13(4): 185-9. [Farsi.

[7] Shakournia A, Elhampour H, Ghafourian M, Saeedian R. Approaches to learning and study nursing and Jondi Shapour University of Medical Sciences. *Jentashapir J Health Res* 2011 2(4):201-11. [Farsi]

[8] Momeni E, Alizadeh F, Oboodiat A. Reading habits and attitudes of undergraduates Faculty of Psychology and Educational Sciences of Allameh Tabatabai University. *Quarterly J Res In Educ Systems* 2015; 9(28): 59-86. [Farsi]

[9] Didarloo A, Khalkhali H. Assessing study skills among university students: an Iranian survey. *J Educ Eval Health Prof* 2014; 5(11): 8.

[10] Abazari Z, Rigi T. Study Habits and Skills of Students in Zahedan University of Medical Sciences, Iran. *Director General* 2013; 9(6): 848-61. [Farsi]

[11] Torabi M, Haghani J, Mousavi I. Reviewing the Dental Students' Skills and Habits in

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

Kerman University of Medical Sciences, Iran. *J Strides Develop Med Educ* 2014; 11(2): 244-50. [Farsi]

[12] Barati Alavije H. Reading Psychology. Isfahan: Payam Alavi Publication; 2004. [Farsi]

[13] Fereydouni Moghadam M, Cheraghian B. Study Habits And Their Relationship With Academic Performance Among Students Of Abadan School Of Nursing. *Strides In Develop Med Educ* 2009; 6(1): 21-8. [Farsi]

[14] Karami A. Study habits questionnaire (PSSHI). Tehran: Ravan Tajhiz Sina:Designer and producer of laboratory, psychology and rehabilitory tools [Farsi].

[15] Bavi E, Asilzadeh L, Haghighi S. A Survey on Students Study Habits in Nursing and Midwifery Faculty of Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences in 2012. *Jentashapir J Health Res* 2013; 5(2): 45-51. [Farsi]

[16] Torshizi M, Varasteh S, Poor Rezaei Z, Fasihi R. Study Habits in Students of Birjand University of Medical Sciences. *Iranian J Med Educ* 2012; 12(11): 866-76. [Farsi]

[17] Hashemian M, Hashemian A. Investigating study Habits of Library and Information Sciences Students of Isfahan University and Isfahan University of Medical Sciences. *Iranian J Med Educ* 2014; 19(9): 751-7. [Farsi]

[18] Ezeala C, Siyanga N. Analysis of the study skills of undergraduate pharmacy students of the University of Zambia School of Medicine. *J Educ Eval Health Prof* 2015; 25(12): 46.

[19] Hosseini SM, Ahmadieh MH, Abbasi Shavazi M, Eslami Faresani S. Study Skills In Bachelor Students In The School Of Public Health, Yazd, 2006. *Strides in Develop Med Educ* 2009; 5(2): 88-93. [Farsi.

[20] Shahidi F, Dowlatkhah HR, Avand A, Musavi SR, Mohammadi E. A study on the quality of study skills of newly-admitted students of Fasa University of Medical Sciences. *J Adv Med Educ Prof* 2014; 2(1): 45-50.

[21] Baradaran Khaksar Z, Amir Ahmadi M, Behdani S. Study and academic achievement. *Roshd* 2015; 11(2): 56-62. [Farsi]

[22] Nourian A, ShahMohammadi F, MousaviNasab S-N, Nourian A. Study skills and habits of the students in Tehran Islamic Azad University of Medical Sciences in the academic year 2008-2009. *J Strides Develop Med Educ* 2012; 7(2): 104-11. [Farsi]

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

[23] Zanjani Z, Mirhosseini F, Soleimani Z, Alboghibish M, Mirhosseini B, Faghihi R, editors. The impact of training workshops on study habits and time management methods for new students of Kashan University of Medical Sciences. National Conference on Medical Education; 2011; Mashhad. [Farsi]

[24] Nourian A, Mousavinasab N, Fahri A, Mohammadzadeh A. Medical Students' Study Skills and Habits in Zanjan University of Medical Sciences. *Iranian Med Educ* 2006; 6(1): 101-6. [Farsi]

[25] Motamedy A, Ebrahimi Qavam S, Aazami Y, Chopan H, Dostian Y. A comparison of learning styles, study and time management styles Outstanding students Vghyrmmtaz. *J Educ Psychol* 2014; 33(10): 1-20. [Farsi]

[26] Radad I, Masoodi M. Survey of reading habits of high school students in Mashhad and factors affecting it. *Res Inform Sci & Public Libraries* 2013; 19(3): 387-407. [Fari]

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]

A Survey on the Study Habits in Students of Rafsanjan University of Medical Sciences in 2015

H. Alamdar[1], M. Bakhtar[2], M. Sheikh Fathollahi[3], M. Rezaeian[4]

Received: 25/08/2016 Sent for Revision: 19/09/2016 Received Revised Manuscript: 06/11/2016 Accepted: 13/12/2016

Background and Objective: Study is a process in which information comes into mind. Learning study skills by the students can lead to their greater academic success. This study aimed to evaluate the study methods of Rafsanjan University of Medical Sciences students in 2015.

Material and Methodology: In this cross-sectional study, 508 students were selected by stratified random sampling and completed the Palsane & Shrama Study Habit Inventory (PSSHI). The data were entered into SPSS software and were analyzed using Chi-square test and Fisher's exact test. The significance level in the statistical tests was considered at 0.05.

Results: The results showed that the minimum and maximum scores of the study habits in order are 23 & 78. The study habits of the sample under investigation were categorized as 4.7% (n=24) undesirable, 81.9% (n=416) relatively favorable, and 13.4% (n=68) desirable. There was a significant and negative correlation (P=0.040) between the average hours of sleep in a day and the ability of reading; whilst there was a significant positive correlation (P=0.004) between the age of samples and their learning motivation.

Conclusion: Study results showed that study habits in students of Rafsanjan University of Medical Sciences is moderate. In this regard, attention to the improvement and promotion of the students study habits is essential.

Key words: Study, Study Habits, Study Skills, Student

Funding: This study was funded by Rafsanjan University of Medical Sciences

Conflict of interest: None declared

How to cite this article: Alamdar H, Bakhtar M, Sheikh Fathollahi M, Rezaeian M. A Survey on the Study Habits in Students of Rafsanjan University of Medical Sciences in 2015. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2017; 16(2): 155-68. [Farsi]

1- General Physician, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

2-MSc Student in Epidemiology, School of Medicine, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

3- Assistant Prof., Dept. of Epidemiology and Biostatistics, School of Medicine, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

4- Prof., Dept. of Epidemiology and Biostatistics, School of Medicine, Occupational Environmental Research Center, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

(Corresponding Author) Tel: (034) 31315123, Fax: (034) 31315123, E-Mail: moeygmr2@yahoo.co.uk

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-07]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.2.1.5]